

Briuselis, 2026 m. kovo 10 d.
(OR. en)

6653/1/26
REV 1

LIMITE

ENV 161
CLIMA 85

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pastangos mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro klimato srityje po 2030 m. – Pasikeitimas nuomonėmis

Rengiantis 2026 m. kovo 17 d. Tarybos (aplinka) posėdžiui, priede pateikiamas pirmininkaujančios valstybės narės informacinis dokumentas, kuriame ministrams pateikiami klausimai šia tema.

Nuolatinių atstovų komiteto prašoma susipažinti su šiuo informaciniu dokumentu ir perduoti jį Tarybai.

Pastangos mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro klimato srityje po 2030 m.

– *Pasikeitimas nuomonėmis*

Bendra informacija

Europos klimato teisės akto¹ pakeitime (toliau – EKTA pakeitimas), įskaitant susitarimą dėl 2040 m. ES klimato srities tikslo, nagrinėjami pagrindiniai Sąjungos klimato politikos sistemos po 2030 m. aspektai ir principai. Pagal savo 2026 m. darbo programą Komisija 2026 m. antrąjį pusmetį turėtų pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, skirtų įgyvendinti 2040 m. klimato srities tikslą. Taip bus užtikrintas patikimas planas ES siekiant 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo.

Teisės aktų sistemos po 2030 m. kūrimas

Kad būtų lengviau pasiekti 2040 m. tikslą, EKTA pakeitime numatytos lankstumo priemonės, kurios turi būti atspindėtos būsimuose pasiūlymuose dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų. Be kita ko, numatytos šios lankstumo priemonės:

- nuo 2036 m. pakankamas Paryžiaus susitarimo 6 straipsnyje numatytą aukštos kokybės tarptautinių kreditų indėlis į 2040 m. klimato politikos tikslo įgyvendinimą – iki 5 % 1990 m. ES grynojo išmetamųjų teršalų kiekio, atitinkančio tikslą iki 2040 m. 85 % *sumažinti grynąjį* išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su 1990 m. lygiu – tokiu būdu, kuris būtų tiek plataus užmojo, tiek ekonomiškai efektyvus;
- Sąjungos viduje vykdomo nuolatinio anglies dioksido absorbavimo vaidmuo pagal ES apyvartinių taršos leidimų sistemą (ATLPS), kuriuo siekiama kompensuoti liekamąjį sunkiai sumažinamą išmetamųjų teršalų kiekį;
- didesnis lankstumas tarp sektorių ir priemonių bei pačiuose sektoriuose ir priemonėse, paprastu ir ekonomiškai efektyviu būdu remiant tikslų įgyvendinimą.

¹ Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1119, kiek tai susiję su Sąjungos 2040 m. tarpiniu klimato politikos tikslu, projektas, Tarybos priimtas 2026 m. kovo 5 d.

Be to, anglies dioksido absoravimas turės realiai prisidėti prie bendrų pastangų sumažinti išmetamą teršalų kiekį. Tuo pačiu metu turėtų būti atsižvelgiama į neapibrėžtumą, susijusį su gamtiniu absoravimu, ir turėtų būti užtikrinta, kad galimi trūkumai nebūtų šalinami kitų ekonomikos sektorių sąskaita, kartu leidžiant valstybėms narėms gamtinio absoravimo perteklių naudoti kituose sektoriuose išmetamų teršalų kiekiui kompensuoti.

EKTA pakeitimas parengta atsižvelgiant į 2025 m. spalio 23 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose pateiktas gaires, kuriose pabrėžiama, kad Sąjungos konkurencingumo didinimas ir žaliosios pertvarkos spartinimas yra vienas kitą papildantys tikslai, kurių reikia siekti kartu. Atsižvelgiant į tai, į EKTA pakeitimą įtrauktos kelios nuostatos, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būsimais klimato srities teisės aktais būtų siekiama pertvarkos, kuri būtų sąžininga, teisinga, pragmatiška, ekonomiškai efektyvi bei socialiai subalansuota ir kuria būtų atsižvelgiama į skirtingus nacionalinius ypatumus, užtikrinant Europos konkurencingumą ir klestėjimą.

Politikos sistema po 2030 m.

Būsima politikos sistema po 2030 m. klimato srityje apims ES ATLPS peržiūrą, nacionalinių klimato srities tikslų bei lankstumo priemonių vaidmenį po 2030 m. ir galimą aukštos kokybės tarptautinių kreditų naudojimą. Be to, sistema po 2030 m. energetikos srityje apims būsimų atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo sistemų kūrimą ir CO₂ transportavimo infrastruktūros bei rinkų plėtrą. Pagal naująją sistemą Komisija taip pat priims pasiūlymą peržiūrėti Energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo reglamentą (toliau – Valdymo reglamentas).

Sistemos po 2030 m. kontekste tam tikri ES ATLPS direktyvos aspektai ir susijęs Sprendimas dėl rinkos stabilumo rezervo (RSR sprendimas) turi būti peržiūrėti ne vėliau kaip 2026 m. trečiąjį ketvirtį. Atsižvelgiant į tai, siekiant užtikrinti, kad ES ATLPS ir toliau ekonomiškai efektyviausiu būdu padėtų siekti ES klimato srities tikslų, bus įvertintos galimos korekcijos, susijusios su aviacija, jūrų transportu ir stacionariais įrenginiais. Atlikus šiuo metu vykdomą ATLPS direktyvos vertinimą gautos rekomendacijos bus svarbios Komisijai atliekant būsimas peržiūras. Pagal EKTA pakeitimą, atliekant peržiūrą po 2030 m., į ES ATLP reikės įtraukti absoravimą.

2030 m. nustos galioti Pastangų pasidalijimo reglamentas, kuriuo nustatomi privalomi nacionaliniai išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslai tuose sektoriuose, kuriems netaikoma ATLPS1, ir Reglamentas dėl anglies dioksido absorbavimo dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės žemės sektoriuje (LULUCF reglamentas). 2026 m. Komisijos darbo programoje numatyta 2026 m. ketvirtą ketvirtį atlikti nacionalinių klimato srities tikslų ir lankstumo priemonių peržiūrą. Teisės aktais numatoma spręsti klausimus, susijusius su nacionalinėmis pastangomis mažinti išmetamą teršalų kiekį, gamtinio ir pramoninio anglies dioksido absorbavimo indėliu siekiant 2040 m. klimato srities tikslo ir lankstumo priemonėmis tarp skirtingų sektorių ir priemonių bei pačiuose sektoriuose ir priemonėse.

Be to, į būsimus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų pagal EKTA pakeitimą taip pat bus įtraukti klausimai, susiję su Paryžiaus susitarimo 6 straipsnyje numatytų aukštos kokybės tarptautinių kreditų indėliu, įskaitant tarptautinių kreditų vaidmenį sistemos po 2030 m. struktūroje, sąsajas su kitomis priemonėmis ir galimą kreditų pirkimo mechanizmą. Užtikrinti tokių kreditų vientisumą bus svarbu ir būtina tam, kad būtų užtikrintas 2040 m. tikslo įgyvendinimas.

Dabartiniame 2018 m. Valdymo reglamente nustatytos planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėsenos taisyklės siekiant ES klimato ir energetikos sričių tikslų. Atliekant 2026 m. ketvirtą ketvirtį planuojamą peržiūrą bus siekiama supaprastinti šį reglamentą, kad jis būtų tinkamas laikotarpiui po 2030 m., ir sustiprinti nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų, kaip patikimų investicijų planų, vaidmenį.

Kadangi klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos yra neatsiejami vienas nuo kito, Komisija taip pat pateiks pasiūlymą dėl integruotos atsparumo klimato kaitai sistemos, įskaitant pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto. Pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad Europa būtų žymiai geriau pasirengusi ir atsparesnė klimato poveikiui. Bus siekiama skatinti bendrą sprendimus priimančių asmenų supratimą apie būsimas klimato sąlygas ir užtikrinti atsparumo klimato kaitai įgyvendinimą visuose sektoriuose. Siekiant atsižvelgti į konkrečias kiekvienos valstybės narės aplinkybes, bus numatomos lankstumo priemonės.

Klausimai

Kokiu būdu klimato politikos sistema po 2030 m. galėtų geriausiai paremti investicijas į perėjimą prie socialiai teisingos, konkurencingos ir nuo iškastinio kuro nepriklausomos ekonomikos ir veiksmingai padėti iki 2040 m. pasiekti sutartą išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslą?

Kaip lankstumą tarp sektorių ir priemonių bei pačiuose sektoriuose ir priemonėse būtų galima geriausiai integruoti į sistemą po 2030 m., kad būtų užtikrintas ekonomiškai efektyvus išmetamųjų teršalų kiekio mažinimas visuose sektoriuose?

Kaip tarptautiniai kreditai galėtų būti integruoti į klimato politikos po 2030 m. struktūrą?
